

Mødet den 6. Juli 1905.

Fraværende var: Filtenborg og Schourup.

Til Efterretning forelaa følgende Sager:

1. (J. Nr. 5²—1905). Samtykke fra Indenrigsministeriet til Anbringelse af et **Hejseapparat paa Artillerikasernens Staldbygning** saaledes, at det hertil anslaaede Beløb 125 Kr. med Fradrag af 12 Kr., der udredes af Kommunen som almindelig Vedligeholdesafgift, tillægges Kasernens Tilblivelsessum til Forrentning som denne.
2. (J. Nr. 9¹—1905). Meddelelse om, at Forskud paa den Kommunen tilkommende Godtgørelse for ordinær **Indkvartering** for Tiden fra 1. April til 30. September 1905 er anvist med 15000 Kr.
3. (J. Nr. 9²—1905). Meddelelse om, at Afdrag paa den Kommunen tilkommende Godtgørelse for ordinær **Indkvartering** for Tiden fra 1. Oktober 1904 til 31. Marts er anvist med 33000 Kr.
4. (J. Nr. 173—1905). Anvisning af 1. Rate af **Statstilskud** i Henhold til Lov Nr. 85 af 15. Maj 1903 § 31 med 11046 Kr. 35 Øre.
5. (J. Nr. 167—1905). Meddelelse fra Ligningskommissionen om foretagne Nedsættelser for Aaret 1905—06.
6. (J. Nr. 23⁶—1905). Beretning om **Alderdomsunderstøttelsen** i Aaret 1904—05.

7. (J. Nr. 23—1905). Beretning om **Fattigvæsenet** i Aaret 1904—05.
8. (J. Nr. 23³—1905). Opgørelse over **Slagtehusets Indtægter** i Januar Kvartal d. A.
9. (J. Nr. 23⁴—1905). Overlægens Beretning om Virksomheden paa **Kommunehospitalet** i Aaret 1904.
10. (J. Nr. 23⁵—1905). Beretning fra Inspektøren paa **Kommunehospitalet** for Aaret 1904—05.
11. (J. Nr. 169—1905). Fra Sygehusudvalget forelaa angaaende Indretning af nogle Pigeværelser samt Installation af Vandklosetter paa **Kommunehospitalet** følgende Indstilling:

»Da det vil være saavel mere økonomisk som ogsaa heldigere for Hospitalstjenesten efterhaanden at erstatte nogle af Nattevagterne med faste Piger, og da der endnu kan indrettes nogle Pigeværelser i Loftetagen, tillader Udvalget sig at udbede sig Byraadets Tilladelse til at indrette saadanne to Værelser for at kunne foretage Foranstaltningen. Samtidig ønskes Pigeværelset i Vaskeribygningen, der er meget utilfredsstillende, gjort større og bedre.

I Henhold til vedlagte Overslag fra Bygningsinspektøren og Sygehusinspektøren ville disse Udvidelser med tilhørende Montering kunne udføres for ca. 3400 Kr.

Idet man henholder sig til Overlægens Aarsberetning, kan man fuldt ud tiltræde Overlægens Bemærkning om, at Hospitalets hygiejniske Forhold i høj Grad lide under den stadig tiltagende Belægning af den ikke epidemiske Afdeling, og at særlig Manglen af Vandklosetter derved mere og mere gør sig følelig. Udvalget mener derfor, at det ikke længere kan forsvares at udsætte Indretningen af W. C. paa Hospitalet, hvortil Byraadet iøvrigt allerede har stillet sig velvilligt

under Forudsætning af, at det kunde ske ved en Tilslutning til Kloaken, der fører Afløbet fra »de Gamles Hjem« til Havet.

Man tillader sig herefter at indstille til Byraadet, at Installeringen foretages i Henhold til vedlagte Beskrivelse, Tegninger og Overslag fra Stadsingeniøren, hvorefter Bekostningen vil blive ca. 11,000 Kr.

Pengene til disse Foranstaltninger foreslaas tagne af den Del af Laanet af 1902, der er forbeholdt Sygehusudvidelser«.

Nørgaard skulde, idet han iøvrigt kunde henvise til den foreliggende Indstilling, paa Udvalgets Vegne ganske kort anbefale, at Raadet sluttede sig til den. Indretningen af de foreslaaede Pigeværrelser var en økonomisk og heldig Foranstaltning, hvorved man efterhaanden vilde være i Stand til at erstatte de ved Hospitalet nu brugte Vaagekoner med fast ansatte Piger. At faa installeret Vandklosetter i Hospitalet havde gentagne Gange været paa Tale, og Stemningen i Raadet havde været for med Hensyn til denne Institution at fravige Princippet om ikke at tillade W. C. Systemet gennemført for enkelte Ejendommers Vedkommende alene. Udvalget havde hidtil holdt igen af økonomiske Grunde, men den nu foreliggende Plan var baade bedre og billigere end de tidligere tilvejebragte, og da Installationen af Vandklosetter af hygiejniske Hensyn var blevet meget nødvendig navnlig af Hensyn til Hospitalets udstrakte Benyttelse, skulde han varmt tilraade, at lade den foreslaaede Foranstaltning gennemføre. Taleren skulde benytte Lejligheden til at henlede Opmærksomheden paa, at Pladsforholdene paa Hospitalet — som det fremgik af den tidligere i Mødet fremlagte Indberetning fra Overlægen — var

temmelig daarlige. Antallet af Patienter med ikke epidemiske Sygdomme var i stadig Stigning, saaledes, at en for Patienter med epidemiske Sygdomme beregnet Barak havde maattet benyttes til de førstnævnte, og en Udvidelse af Hospitalet bliver mere og mere ønskelig. Endnu kunde man vel se Tiden lidt an, men saa burde man ogsaa sørge for efterhaanden at gøre Forholdene paa Hospitalet saa gode som muligt.

Vestesen fandt ganske vist, at det Beløb, der foresloges anvendt til Installationen af W. C., ikke var saa lille, men man maatte tage i Betragtning, at den overvejende Del af det angik selve Indretningen af Vandklosetterne og Lægning af Vandledninger, medens Anlægget af den nødvendige septic tank kun vilde koste ca. 3000 Kr.; og da kun denne sidste var af foreløbig Karakter, medens det øvrige Anlæg ogsaa vilde kunne bruges, naar man engang fik den store Kloakplan gennemført, og da det var af Betydning i hygiejnisk Henseende at faa den omtalte Foranstaltning foretaget, forekom det ham, at man nok kunde gaa med til Forslaget.

Lottrup vilde udtale Haabet om, at der fra Hospitalets Side vilde blive truffet saadanne Foranstaltninger, at de Fækalier, der fra det foreslaaede Anlæg førtes ud i Havet, blev tilstrækkelig desinificeret, saaledes, at der ikke herved kunde opstaa Fare for Byen.

Laursen kunde tiltræde Udvalgets Forslag, forsaavidt angik Installationen af W. C. i Hospitalet, men han kunde ikke nægte, at Indretningen af de omtalte Pigeværelser ikke forekom ham at være noget særligt økonomisk Foretagende, tværtimod han fandt denne Foranstaltning ret dyr.

Jacob Jensen kunde i og for sig gaa med til Planen om Indførelse af W. C. Systemet i Hospitalet, men han skulde dog benytte Lejligheden til at advare mod, at man lidt efter lidt forbrugte de Midler, der i sin Tid af Laanet af 1902 var sat til Side til en Udvidelse af Hospitalet, til delvise Forbedringer ved det nuværende Hospital. Han vilde foretrække, at man tog fat paa Forarbejderne til det tidligere projekterede Hospital; allerede for 5 Aar siden var man paa det rene med, at det nuværende var for lille, og Overlægens nu foreliggende Beretning fremhævede stærkt, at der trængtes til en Udvidelse. Ved at begynde paa Forarbejderne til det ny Hospital, opnaaede man ogsaa at kunne skaffe Arbejde til mange, der ellers vilde være arbejdsløse.

Nørgaard maatte indrømme, at den foregaaende Taler i det væsentlige havde Ret i sine Betragtninger, idet han dog skulde gøre opmærksom paa, at de af Udvalget foreslaaede Foranstaltninger under alle Omstændigheder maatte ønskes gennemført. Naar Udvalget hidtil var veget tilbage for at paabegynde Opførelsen af et nyt Hospital, var det hovedsagelig af økonomiske Grunde, idet den aarlige Drift af Hospitalerne herefter vilde blive meget fordyret, og man iøvrigt næppe til et nyt Hospital kunde nøjes med det Beløb af 300,000 Kr., man havde disponibelt, men sandsynligvis vilde behøve 1 à 200,000 Kr. mere. Hertil kom, at den Grund ved Magdalenemøllen, hvor Hospitalet skulde ligge, først maatte afgraves, inden man kunde tænke paa Opførelse af det. Men han maatte erkende, at man, saaledes som Hospitalsforholdene for Øjeblikket var, paatog sig et stort Ansvar ved at udsætte Opførelsen af et nyt Hospital, og ret længe kunde man ikke vente hermed.

Overfor Laursen skulde han bemærke, at han, naar han havde betegnet Indretningen af de ommeldte Pigeværelser som en økonomisk Foranstaltning, nærmest havde tænkt paa deres Betydning for den daglige Drift, idet det var billigere at have fast Betjening end Vaagekoner, der lønnedes for hver enkelt Nat, men iøvrigt var det til selve Indretningen anslaaede Beløb næppe for højt. Til Lottrup skulde han sige, at Afløbet fra Vandklosetterne vilde komme til at passere foruden en septic tank tillige et andet særligt Apparat, ligesom der under særlige Forhold vilde blive draget Omsorg for yderligere Desinficering.

Jacob Jensen vidste ikke bedre, end at den Jord, der skulde afgraves enkelte Steder paa den Grund, hvor Hospitalet skulde opføres, skulde flyttes hen paa andre Steder af samme, saa Afgravningen kunde næppe være til Hinder for at paabegynde Forarbejderne til dette.

Mikael Johansen vilde give Udvalgets Forslag sin anbefaling, ligesom han vilde tilraade at fremskynde Planen om Udvidelse af Hospitalet; under en Epidemi vilde man under de nuværende Forhold være meget vanskelig stillet. En Grund mere til at foretage Udvidelsen var den, at det var uheldigt at have Epidemi Hospitalet liggende inde i Byen. I Ny Munkegade, ved hvilken det nu laa, kunde det, naar der opstod Frygt for en Epidemi, ligefrem være vanskeligt for Husejerne at faa deres Lejligheder udlejede.

Nørgaard ansaa ganske vist Beboernes Frygt for Epidemihospitalets Nærhed for overdreven, men ogsaa han fandt det rimeligt at faa det flyttet uden for Byen. Naar der taltes saa meget om de mangelfulde Hospitalsforhold, maatte man dog erin-

dre, at hidtil havde man dog kunnet klare sig med dem.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

Der forelaa Indstillinger om **Efterbevilling af Overskridelser** for 1904—05 fra

12. (J. Nr. 3²—1905). Sygehusudvalget,
13. (J. Nr. 3³—1905). Udvalget for Alderdomsunderstøttede og
14. (J. Nr. 3⁴—1905). Fattigudvalget.

Indstillingerne gik til 2. Behandling.

15. (J. Nr. 6⁵—1905). Det foreliggende Andragende fra 8. Regiment om, at et Underofficerskvarter paa Fodfolkskasernen maa benyttes som Kontorlokale for Forsøgshusholdningen bevilgedes.

Udenfor Dagsordenen forelaa

16. (J. Nr. 174—1905). Indstilling fra vedkommende Udvalg om straks at lade 2. Etage i det **nye Thing- og Arresthus** pudse, eventuelt lade den derværende Festsal gøre færdig.

Formanden bemærkede, at man efter den foreløbige Bestemmelse havde hele den ommeldte Etage disponibel. Udvalget mente dog, at man helst burde lade Pudsningen af den foretage med det samme, da Foretagelsen af dette Arbejde paa et senere Tidspunkt let kunde lægge Hindringer i Vejen for Benyttelsen af den. Samtidig havde man ment at burde henstille, hvorvidt det ikke kunde være formaalstjenligt at gøre den i Thinghusets ommeldte Etage værende store Sal helt færdig, den vilde, saavidt ham bekendt, blive den største Festsal her i Byen, og det kunde mulig have sin Betydning at haveden til Raadighed ved eventuelt indtrædende festlige Lejligheder. Bekostningen ved Salens Udsmykning vilde beløbe sig til ca. 9500 Kr., medens Pudsningen alene af hele Etagen vilde koste 2000 Kr.

Nørgaard var enig med Udvalget i, at det vilde være heldigst at faa 2. Etage i Thinghuset pudset nu. Hvad Festsalen angik kunde det jo nok være, at man eventuelt kunde faa Brug for den, men det forekom ham dog, at man, forinden man bevilgede det nævnte Beløb til Salens Udsmykning, burde være paa det rene med, hvor meget der vilde medgaa til Indretningen af Thing- og Arresthuset i det hele, og om det hertil anslaaede Beløb ikke vilde blive overskredet.

Magnus Nielsen erkendte, at Udvalget havde næret nogen Betænkelighed ved at fremkomme med Forslag om nu at anvende et saa stort Beløb til Udsmykning af den nævnte Sal, der nok kunde vente til senere Tider. Pudsningen af Etagen burde derimod foretages straks.

Harald Jensen ansaa det for rigtigst foreløbig at vente med at fuldføre den ommeldte Sal. Thinghusets 2. Etage var oprindelig tænkt stillet til Disposition for Landsretten, for saa vidt denne fik Sæde her i Byen. For Øjeblikket saa det ganske vist ud, som om den skulde være i Viborg, men saalænge Retsreformen ikke var endelig vedtaget, kunde man intet vide med Sikkerhed i saa Henseende. Man burde derfor ikke paa det nuværende Tidspunkt afskære sig fra Muligheden af at skaffe Lokaler til denne Ret i Thinghuset.

Formanden kunde ganske vist ikke se, at Festsalens Fuldførelse kunde vanskeliggøre den paatænkte Anvendelse af Thinghusets 2. Etage, men han havde for sit Vedkommende intet imod, at man foreløbig nøjedes med at pudse hele Etagen.

Det vedtoges at lade 2. Sals Etagen i Thing- og Arresthuset pudse allerede nu.

17. (J. Nr. 125—1905). Fra Udvalget for Thing- og Arresthuset forelaa Indstilling om at bevilge 1150

Kr. til Anbringelse af Varmtvandsledninger i Arresthusets forskellige Etager m. m. samt til Forandringer ved den elektriske Installation i Byfogdens Lokaler i Thinghuset.

Jacob Jensen ankede over, at Sagen ikke havde været optaget paa Dagsordenen og fremlagt sammen med de øvrige Sager.

Formanden oplyste, at Udvalget først i Dag havde kunnet forhandle Sagen, der hastede saa stærkt, at det havde været nødvendigt straks i dette Møde at forelægge den.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

